

Περί Ποίησης... σχόλια



**Μητροπολίτης
Δράμας
Παύλος**

Η «Καμπάνα του Πόντου» δημοσιεύτηκε στο πρώτο τεύχος της «Ποντιακής Εστίας» που κυκλοφόρησε τον Ιανουάριο του 19850. Συγκίνησε τον ποντικό κόσμο και απέσπασε ευμενέστερες κριτικές.

Αν είχε γραφεί στην κοινή νεοελληνική γλώσσα θα εύρισκε πανελλήνια αναγνώριση.

Θα έπρεπε να στολίζει τα σχολικά βιβλία, αλλά δυστυχώς οι νέοι μας στερούνται –γιατί και από ποιους άραγε– της μετοχής και της «άκροισ δατύλοις» ψάσσεως της γλωσσικής ποντικής κληρονομιάς.

Ο μεγάλος πόντιος και δημιουργός του επιταφιοαποχαιρετηστηρίου ύμνου προς την φίλτατη πατρίδα, στον αφιερωτήριο προλογισμό του γράφει: «για ευλαβικό μνημόσυνο στους νεκρούς που μείνανε σ' εκείνα τα άγια χώματα, για χαιρετιστήριο μήνυμα στον τόπο όπου γεννηθήκαμε, για

ύμνο στη δόξα και την αθανασία του Πόντου παραδίω σ' όλους που υπερηφανεύονται για την Πατρίδα την Ελληνική την Καμπάνα του Πόντου, το τραγούδι των χαμένων Πατρίδων που γράφτηκε με νοσταλγικά δάκρυα πόνου και αγάπης, αλλά και με την αφοσίωση και την πίστη στα πεπρωμένα του Έθνους».

Το έργο αυτό συγκίνησε, έθρεψε τη νοσταλγία και την αγάπη αυτών που γεννήθηκαν εκεί και έφυγαν με το βλέμμα στραμμένο στην ανατολή, κ' αυτών που η μοίρα του εκπατρισμού τους στέρησε το ακριβό προνόμιο να γεννηθούν, να χαρούν τους πατρικούς τόπους και να ταφούν σ' αυτούς.

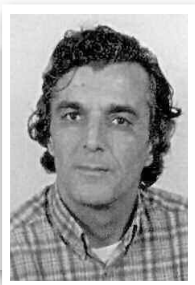
Εμείς οι αποδέκτες του έργου αυτού που αφουγκραζόμαστε τον πονεμένο ήχο της καμπάνας καταπιεστήκαμε σ' έργο δύσκολο με πόθο πολύ, αυτό της μουσικής επένδυσης και καταγραφής του.

Σ' εμάς ίσχυσε το: «ο πόθος γαρ ενίκα την φύσιν» τις ατέλειες, αδυναμίες και παραλείψεις.

Το έργο αυτό είναι μία διαμαρτυρία για τις αδικίες των ισχυρών της γης στα μικρά και αδύναμα έθνη που μέχρι τις μέρες μας υφίστανται ποικιλώνυμες γενοκτονίες.

Έχουμε την πεποίθηση ότι πράξαμε το χρέος μας απέναντι σ' αυτούς που έφυγαν και σ' αυτούς που μας ακολουθούν.

Από τη θέση αυτή ολόκαρδα ευχαριστώ τους κληρονόμους του Φίλωνα Κτενίδη τον υιό του Στέφανο τη σύζυγο του Μαίρη και τα αγγόνια του, Φίλωνα και Όλγα τους συντελεστές που με ζήλο αφοσιώθηκαν στην προσπάθεια αυτή. Τέλος, τους αδελφούς Δημήτριο και Αναστάσιο Κυριακίδη που συμπεριέλαβαν την Καμπάνα του Πόντου στις εκδόσεις του οίκου των.



Η συμμετοχή του Κώστα Διαμαντίδη είναι ένα μνημόσυνο στην ιερή μνήμη των γονιών του, Παρέσας και Ευσταθίου Διαμαντίδη, καθώς και των γιαγιάδων του, Παρθένας Διαμαντίδου εκ Κοσμά Τραπεζούντας, Φωτεινής Αγγελίδου εκ Κοιλιανέτ Κάρς, Ελισάβετ Γοτούχιδου εκ Λιβεράς Τραπεζούντας και Μαρίας Σαμπακίδου εκ Γαλιάνας Τραπεζούντας.

Κώστας Διαμαντίδης

Το περιοδικό μας φιλοδοξεί πέραν των άλλων να συμβάλει στη διατήρηση και διάσωση της Ποντιακής διαλέκτου, όχι βέβαια σαν μουσειακό είδος, αλλά, σαν ένα ζωντανό μέσο έκφρασης των συναισθημάτων, των στοχασμών και των σύγχρονων κοινωνικών προβλημάτων των Ποντίων. Πολλοί θα αναρωτιούνται φυσικά αν έχει νόημα μια τέτοια προσπάθεια, και κυρίως σε τι αποσκοπεί. Μπορεί να φέρει κάποιο αποτέλεσμα ή μήπως είναι ματαιοπονία; Και εντέλει τι επιδιώκει; Να ζωντανέψει μια γλώσσα που δεν έχει τόπο να ριζώσει και κοινωνία να εξελιχθεί; Βέβαια τα ερωτήματα αυτά δεν είναι απλό να απαντηθούν. Δεν μπορείς με ευχές να αλληλάξεις τη ροή των γεγονότων και με υποσχέσεις να αναστέλλεις την κοινωνική πορεία. Βαθιά μας πεποίθηση πάντως είναι ότι υπάρχει δυνατότητα αν όχι να διατηρηθεί ατόφια η Ποντιακή διάλεκτος μέσα στο χρόνο, τουλάχιστον μπορούμε και πρέπει να τη δώσουμε ένα φιλό ζωής για να παρατείνουμε την παρουσία της και να καθυστερήσουμε τον θάνατο της που ίσως να είναι και αναπόφευκτος. Σ' όσους πιστεύουν ότι η Ποντική γλώσσα δεν μπορεί να μιλήσει στο σήμερα, παραδέτομε ένα ποίημα που έγραψε ο λογοτέκνης μας Κώστας Διαμαντίδης εκείνο το βράδυ που έφυγε «ο μεγάλος» μας Χρυσάνθος. Παράλληλα δίνουμε στον αναγνώστη μας, σε σύγκριση με την «Καμπάνα του Πόντου» του Φίλωνα Κτενίδη, που δημοσιεύσαμε σε αυτό το τεύχος, να δούνε πως η Ποντιακή διάλεκτος μπορεί να συγκινήσει το ίδιο και να γίνει εργαλείο και μέσο έκφρασης από έναν Πόντιο της πρώτης προσφυγικής γενιάς και από έναν της τρίτης προσφυγικής γενιάς. Κι ας πέρασαν από τότε που γράφτηκε η «Καμπάνα του Πόντου» σχεδόν εξήντα χρόνια. Σας το παραθέτομε και τα συμπεράσματα δικά σας.

Η συντακτική επιτροπή

Όταν κυκλοφόρησε το πρώτο τεύχος της Ποντιακής Εστίας (πριν από 58 χρόνια, Ιανουάριος 1950), στις πρώτες σελίδες του φιλοξένησε το εμπνευσμένο, το γεμάτο πόνο, νόημα και νοσταλγία ποίημα του αείμνηστου ιδρυτή, κτήτορος και προέδρου του Σωματείου «ΠΑΝΑΓΙΑ ΣΟΥΜΕΛΑ» Φίλωνος Κτενίδη, «Η ΚΑΜΠΑΝΑ ΤΟΥ ΠΟΝΤΟΥ».

Από τότε έγιναν πολλές και αξιόλογες προσπάθειες για την προβολή και παρουσίαση του μνημειώδους αυτού έργου.

Χωρίς να θέλουμε ν' αδικήσουμε καμία από τις προσπάθειες που έγιναν μέχρι τώρα, εκτιμούμε και πιστεύουμε πως αυτή εδώ η προσπάθεια είναι η σοβαρότερη και η πληρέστερη από κάθε άποψη.

Ευτυχείς συγκυρίες όπως:

- Οι ευλογίες, η στήριξη και υποστήριξη του σεβασμιότατου Μητροπολίτη Δράμας κκ Παύλου.
- Το αστείρευτο πάθος για τον Πόντο του φλογερού πατριώτη λογοτέχνη και συγγραφέα Κώστα Διαμαντίδη.
- Το πηγαίο ταλέντο, το πείσμα και το μεράκι του Πόντιου μουσικού – λυράρη Θεόφιλου Πουταχίδη.
- Η συμμετοχή των δύο κορυφαίων καλλιτεχνών – τραγουδιστών Αλέξη Παρχαρίδη και Πέλας Νικολαΐδου.
- Η συνύπαρξη μιας πλειάδας μουσικών παραδοσιακών οργάνων της περιοχής μας, που συνεργάστηκαν αρμονικά με κατανόηση και κέφι.
- Η ύπαρξη και λειτουργία στην πόλη μας ενός σύγχρονου και τελευταίας τεχνολογίας studio ηχο-



γράφησης όπου έγιναν εκατοντάδες ώρες προβών κάτω από τις οδηγίες και την υπομονή του ηχηλήτη Σάκη Στεφανίδη.

Όλα τα παραπάνω έπαιξαν καθοριστικά το ρόλο τους ώστε να γίνει αυτή η δουλειά.

Ελάτε μαζί μας να ταξιδέψουμε στις αλησμόνητες πατρίδες μας, τον Πόντο τον ανάσπαλτον...

Στο σημείο αυτό θέλω να επισημάνω ότι μετά την ολοκλήρωση του έργου και την δοκιμαστική παρουσίαση του στο Χορτοκόπι της Καβάλας και στην Πολεμαΐδα, εκδηλώθηκε τεράστιο ενδιαφέρον από πολλούς φορείς να φιλοξενήσουν την παράσταση.

Έγιναν κατά καιρούς, πολλές καλές και φιλότιμες προσπάθειες ανάδειξης του έργου με σοβαρότερη αυτή του Κώστα Διαμαντίδη με το έργο του «Νοσταλγών Θρήνος» που παίχθηκε στο θέατρο «Μίκης Θεοδωράκης» στην Ποντοκώμη καθώς και στο Παλαί Ντε Σπόρ στην Θεσσαλονίκη.

Εμείς, οι συντελεστές αυτό του έργου, πιστεύουμε πως κάνουμε το καλύτερο μνημόσυνο γι' αυτούς που ξεριζωμένοι ανάπια απ' τις εστίες τους χάθηκαν άταφα και αθρήνητοι.

Θέλομε να πιστεύουμε ότι συμβάλουμε, με τις μικρές μας δυνάμεις, στη διάσωση, προβολή και διάδοση της Ποντιακής παράδοσης και της πολιτιστικής μας κληρονομιάς γενικότερα.

Η διεθνής κοινότητα πρέπει να ντρέπεται γιατί ακόμη και στις μέρες μας ανέχεται, (όταν δεν τους προκαλεί η ίδια), ξεριζωμούς των λαών από τις πατρογονικές τους εστίες με πρόσχημα την... ελευθερία τους!

Θεόφιλος Πουταχίδης